

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Viltskadecenter vid
Grimsö forskningsstation

Instruktion för insamling av spillning från björn

2016-08-20

Denna instruktion gäller för personer som samlar in björnspillningar under de länsvisa spillningsinventeringar som ingår i det svenska övervakningsprogrammet för björn.

Instruktionen beskriver hur björnspillningar ska samlas in för att kunna användas i inventeringssyfte. För övriga instruktioner och faktablad som reglerar inventering av stora rovdjur i Sverige och för vetenskaplig litteratur om rovdjursinventeringar med mera, se www.naturvardsverket.se och www.slu.se/viltskadecenter.

I Sverige finns också förordningar och föreskrifter som reglerar inventeringarna av stora rovdjur. Dessa listas på andra sidan.

Instruktion för insamling och märkning av prover

- Insamlingsperioden pågår från 21 augusti till 31 oktober. Prover som samlas före eller efter denna period analyseras inte.
- Använd de insamlings-kit som delas ut för insamling av björnspillning. Om du hittar en björnspillning och inte har tillgång till ett kit kan du samla in en bit av spillningen i en påse eller liknande (vanliga hundbajspåsar fungerar utmärkt). Därefter skaffar du ett kit via närmaste utlämningsställe eller samordnare och hanterar spillningen enligt instruktionen.
- Ta loss en liten bit av spillningen och stoppa den i röret. Det räcker med ca 1 cm³ (ungefär som en ärt). För att undvika att proverna förorenas med DNA från andra spillningar (och därmed måste kasseras) är det bra att använda till exempel en färsk pinne eller liknande för detta moment.
- Samla endast in ett prov från varje hittad spillning.
- Stick en pinne i spillningen innan du går därifrån så att det inte tas fler prover från samma spillning.
- I insamlingskitten finns två streckkodsetiketter. En av dessa ska klistras på röret med spillningen. Det är viktigt att streckkoden klistras längsmed röret så att den blir slät, annars blir det svårt att läsa av den.
- Klistra den andra streckkodsetiketten på anvisad plats på följesedel. Streckkoderna bidrar till att säkra kopplingen mellan provrör och följesedel. Dessutom förenklar de arbetet med att lägga in uppgifterna i databasen Rovbase.

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Viltskadecenter vid
Grimsö forskningsstation

- Fyll noga i de andra fälten på följesedeln. Ange koordinater i RT 90. Om du inte har en GPS kan du använda din mobiltelefon för att få fram platsens koordinater, t ex genom att gå in på www.hitta.se eller www.eniro.se.
- Lägg röret och följesedeln i medföljande kuvert . Förvara kuvertet med provet kyligt till dess det kan läggas på en postlåda. Ju kortare tid som går från insamling till dess att provet skickas in, desto större är chansen att få fram tillräckligt med DNA.
- Skicka in prover fortlöpande! Prover som skickas in efter 10 november analyseras inte.

Du kan följa den fortsatta hanteringen och analysresultatet av ditt såväl som andras insamlade prover på www.rovbase.se och www.bjornspillningsinventering.se.

Förordningar och föreskrifter

I Sverige reglerar följande förordningar och föreskrifter inventeringar av rovdjur och ersättningar för förekomst av rovdjur:

- 1) Viltskadeförordning (2001:724)
- 2) Förordningen om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn (NFS 2009:1263)
- 3) Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (NFS 2007:10)
- 4) Föreskrifter om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (NFS 2012:01)
- 5) Föreskrifter om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (NFS 2012:12)
- 6) Föreskrift om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar (STFS 2007:9)